

Postbus 2894 1000 CW Amsterdam

Aan de woordvoerders asiel en migratie van de vaste
commissie voor justitie en veiligheid

Landelijk Bureau

Postbus 2894

1000 CW Amsterdam

Telefoon (020) 346 72 00

Helpdesk (020) 346 72 50

Fax (020) 617 81 55

www.vluchtelingenwerk.nl

info@vluchtelingenwerk.nl

Datum 31 oktober 2019

Betreft AO Vreemdelingen- en asielbeleid 7 november 2019

ons kenmerk O2.2.19-179

Geachte woordvoerders,

Ten behoeve van het AO vreemdelingen- en asielbeleid op 7 november 2019 wil VluchtelingenWerk Nederland u graag wijzen op onze onderstaande inbreng.

De alsmaar oplopende wachttijden in de asielprocedure zou normaal gesproken het eerste punt zijn, aangezien we ons hier al lange tijd zorgen over maken. In september 2019 zijn de doorlooptijden van de verlengde asielprocedure namelijk opgelopen tot gemiddeld 46 weken¹ (!). Dit geldt voor mensen die in september een vergunning hebben gekregen, voor mensen die nu net een aanvraag hebben gedaan duurt de doorlooptijd misschien nog wel veel langer. De staatssecretaris heeft eerder aangegeven dat de wachttijden per 2021 weer op orde gebracht zullen zijn. Gezien het feit dat verschillende beleidsbrieven hierover (doorlooptijden, reactie rapport van Zwol, flexibilisering asielketen, etc.) op dit moment nog niet aan de Kamer zijn verzonden, kunt u hierover op een later moment per brief een uitgebreide reactie en aanbevelingen namens VluchtelingenWerk verwachten.

In deze brief gaan wij verder in op de volgende onderwerpen:

- Leefomstandigheden van asielzoekers (als gevolg van de wachttijden)
- Rapport Inspectie Justitie en Veiligheid: uitzetting Ali Al Showaikh naar Bahrein
- Dublinclaims op Griekenland
- Hervestiging van kwetsbare vluchtelingen
- Overgangsmatregelen voor minderjarige statushouders van 18- naar 18+
- Dreigende uitzetting Afghaanse tolk

---

¹ <https://ind.nl/Paginas/Doorlooptijden-asielprocedure.aspx>

Verbeter de leefomstandigheden van wachtende asielzoekers

In het regeerakkoord is het volgende afgesproken: *“Snelle integratie van asielzoekers is van groot belang. Van nieuwkomers wordt verwacht dat zij alles doen om te integreren: het leren van de taal, het respecteren van onze wetten, het omarmen van onze vrijheden en gelijkheden en het vinden van werk. Actieve integratie door de asielzoeker zelf is daarbij het uitgangspunt. Alle asielzoekers met grote kans op inwilliging en alle statushouders in de opvang van het COA krijgen vanaf dag één taalles”*. Bovendien zou het aantal verhuisbewegingen door de integrale opzet tot een minimum worden beperkt, zeker voor schoolgaande kinderen.

We zien in de praktijk dat deze ambitie uit het regeerakkoord niet meer is dan een dode letter. Er is zelfs een zeer zorgelijke situatie ontstaan. Duizenden kansrijke asielzoekers verblijven nu al vele maanden, en een aanzienlijk aantal zelfs meer dan één jaar, in veelal noodlocaties die alleen voor een korte verblijfsperiode waren bedoeld (pre-pols). De buffercapaciteit van het COA zit al lang vol en veel wachtende asielzoekers worden van plek naar plek verhuisd, ook schoolgaande kinderen en asielzoekers in een zorgtraject. Voor deze wachtende asielzoekers is weinig geregeld, nauwelijks taallessen, activiteiten of mogelijkheden voor vrijwilligerswerk. Ze krijgen ook geen leefgeld. In plaats daarvan moeten ze het doen met het verzorgingspakketje dat het COA wekelijks verstrekt.

VluchtelingenWerk roept de staatssecretaris op om ervoor te zorgen dat alle wachtende asielzoekers op korte termijn goede Nederlandse taallessen krijgen zoals afgesproken in het regeerakkoord, en participatiemogelijkheden krijgen in en buiten de centra, inclusief leefgeld, net zoals andere asielzoekers.

VluchtelingenWerk bepleit dat het COA alleen maar moet uitbreiden in de vorm van kleinschalige opvangcentra in gemeenten waar opvangplekken nodig zijn (in lijn met de taakstelling: dus vooral in de Randstad) en de veelvuldige verhuizingen van wachtende asielzoekers te stoppen.

Rapport Inspectie Justitie en Veiligheid: uitzetting Ali Al Showaikh naar Bahrein

De Bahreinse asielzoeker Ali Mohammed al-Showaikh zit deze week al een jaar in een Bahreinse cel. Vorig jaar is hij direct nadat hij door Nederland is uitgezet naar Bahrein gearresteerd, bij aankomst op het vliegveld op 20 oktober 2018. Sindsdien is hij tot een levenslange gevangenisstraf veroordeeld en is deze straf ook in hoger beroep bevestigd. VluchtelingenWerk is van mening dat Nederland het *non-refoulement* principe heeft geschonden door dhr. Showaikh terug te sturen naar Bahrein. Uit openbare bronnen was namelijk duidelijk dat hij in zijn land van herkomst gevaar zou lopen. Op aandringen van uw Kamer heeft de staatssecretaris in maart 2019 de Inspectie van Justitie en Veiligheid opdracht gegeven een onderzoek te doen naar deze zaak. We zijn inmiddels ruim acht maanden verder en tot op heden is nog niets bekend over de voortgang of resultaten van het onderzoek. VluchtelingenWerk roept de staatssecretaris op deze resultaten zo snel mogelijk te delen. Niet alleen omwille van het lot van dhr. Showaikh, ook omdat er meer

voorbeelden bestaan van uitzettingen vanuit Nederland die vraagtekens oproepen en de kwaliteit van dergelijke beslissingen soms te wensen overlaat. Zo werd onlangs dhr. Isbatov uitgezet naar Azerbeidzjan, die ter plekke werd opgepakt en vastgezet². Wanneer het onderzoek inderdaad laat zien dat bekend was dat dhr. Showaikh gevaar zou lopen in Bahrein en er fouten zijn gemaakt in de asielprocedure, is het van belang dat er lessen worden getrokken en dergelijke uitzettingen voorkomen worden. Bovendien dient de staatssecretaris alles op alles zetten om hem alsnog in vrijheid te stellen.

VluchtelingenWerk roept de staatssecretaris op het rapport van de Inspectie zo snel mogelijk openbaar te maken

Dublinclaims op Griekenland

In twee uitspraken van 23 oktober 2019 oordeelt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dat er op dit moment geen asielzoekers mogen worden overgedragen aan Griekenland³. De Afdeling vindt dat de staatssecretaris eerst nader onderzoek moet doen naar de toegang tot rechtsbijstand in Griekenland. VluchtelingenWerk is blij met deze uitspraak, aangezien wij al jaren pleiten voor het stoppen met het leggen van Dublinclaims op asielzoekers. In mei 2018 begon Nederland met het (mondjesmaat) leggen van claims op asielzoekers uit Griekenland. Voor zover wij weten zijn er geen asielzoekers daadwerkelijk overgedragen. De staatssecretaris probeert dit echter wel nog steeds. VluchtelingenWerk is van mening dat de staatssecretaris, op basis van de uitspraak van de Raad van State, moet stoppen met het leggen van claims op Griekenland. Het is immers bekend dat de asielprocedure van Griekenland ernstige gebreken kent, zoals het gebrek aan advocaten, wachttijden die jaren kunnen oplopen en het registratiesysteem via Skype dat vaak vastloopt.

VluchtelingenWerk roept de staatssecretaris op om te stoppen met het leggen van Dublinclaims op Griekenland

Hervestiging van kwetsbare vluchtelingen

In de brief over de integrale migratieagenda geeft de staatssecretaris aan dat er vanaf 2019 jaarlijks 500 vluchtelingen zullen worden hervestigd. Dit jaar is het laatste van het vierjarig quotumjaar. De UNHCR heeft in juli bekend gemaakt dat er 1.4 miljoen vluchtelingen zijn voor wie hervestiging noodzakelijk is. De bijdrage van Nederland van 500 hervestigingsplekken per jaar is teleurstellend en wat VluchtelingenWerk betreft zou dit aanzienlijk meer kunnen zijn.

VluchtelingenWerk roept de staatssecretaris op voor de komende jaren een hoger quotum vast te stellen voor de hervestiging van kwetsbare vluchtelingen

² <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/07/30/uitgewezen-asielzoeker-veroordeeld-in-thuisland-a3968700>

³ <https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/@118177/eerst-rechtsbijstand-in-griekenland/>

Alleenstaande minderjarige statushouders die 18 jaar worden

Na het AO van 4 juli jl. waarin een aantal onderzoeken die betrekking hebben op alleenstaande minderjarige asielzoekers zijn besproken, heeft de Kamer een motie aangenomen⁴ voor een onderzoek naar een overgangsregeling voor zorg en begeleiding van amv's nadat zij 18 jaar zijn geworden. Ook VluchtelingenWerk deelt de zorg over deze groep en bepleit dat gemeenten voldoende financiering krijgen om maatschappelijke begeleiding voor deze groep te organiseren.

VluchtelingenWerk roept de staatssecretaris op om de Kamer te informeren over de stand van zaken en eventueel nieuwe voorstellen te doen om de begeleiding van alleenstaande minderjarige asielstatushouders die 18 jaar worden te verbeteren

Dreigende uitzetting Afghaanse tolk

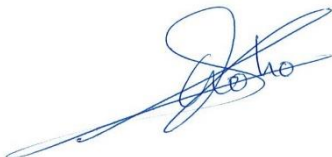
Naast deze brief ontvangt u ook een brief waarin wij samen met een aantal andere organisaties aandacht vragen voor het lot van Farhad, een Afghaanse tolk die zich dertien jaar heeft ingezet voor de internationale troepen maar toch dreigt te worden uitgezet naar Afghanistan. Zie ook onze eerder met u gedeelde en opnieuw bijgevoegde brief. Na de beantwoording van eerdere Kamervragen⁵ werden Afghaanse tolken aangemerkt als *risicogroep*. Dit leek goed nieuws, maar in de praktijk kunnen mensen nog steeds afgewezen worden omdat ze nog altijd individueel aannemelijk moeten maken dat zij gevaar lopen als direct gevolg van hun tolkwerkzaamheden. Dit is ook voor Farhad de reden dat hij nu voor zijn leven moet vrezen.

VluchtelingenWerk doet een dringende oproep om Farhad niet uit te zetten naar Afghanistan, waar hij zijn leven niet zeker is.

Wij pleiten ervoor dat deze tolken erkend zullen worden als *groep die systematisch wordt vervolgd*, zodat zij eindelijk de bescherming krijgen die ze verdienen.

Wij hopen dat u onze inbreng kunt gebruiken in het debat met de staatssecretaris. Voor een toelichting over verdere vragen zijn we uiteraard beschikbaar.

Met vriendelijke groet,

Abdeluheh Choho
Directeur

cc. Mevr. A. Broekers-Knol, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2019Z14660&did=2019D29948>

⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/ah-tk-20182019-3278.html>